

Klub primátorov a starostov okresu Malacky

Vážený pán predseda vlády SR,
vážená pani ministerka spravodlivosti,
vážený pán minister vnútra SR,
vážený pán zastupujúci policajný prezident,

rovnako ako často vy, tak aj primátori a starostovia sú dnes často vystavení útokom ohovárania, osočovania, manipulovaných kampaní a verejnej dehonestácii, ktorým sa nedá bohužiaľ nijako efektívne brániť a zabrániť. Naše právo, rovnako ako príslušné štátne orgány sú často vo vzťahu k nim bezmocné a ich konanie je len málo efektívne, čo samozrejme dobre chápeme – nie je to v dnešnej dobe len problém špecificky slovenský, borí sa s ním celý demokratický svet.

Preto nás – primátorov a starostov z okresu Malacky nemilo prekvapili nedávne neadekvátne zásahy orgánov činných v trestnom konaní voči predstaviteľom samospráv - primátorov, či starostov alebo ich zástupcov.

Pokiaľ sa dnes dostatočným dôvodom na začatie trestného stíhania alebo na zatknutie primátora či starostu (často realizované teatrálnym spôsobom) stalo prekročenie poriadkovej lehoty v konaní a z toho plynúce omeškanie s vybavením spisu na stavebnom úrade - zväčša v komplikovanom prípade dodatočného povoľovania nelegálne vystavanej stavby alebo pri spornom projekte s množstvom technických a právnych špecifik a nejasností, s významným dopadom na okolie alebo mesto či dedinu samotnú a často s množstvom účastníkov a zapojením verejnosti podľa osobitných predpisov vrátane predpisov komunitárnych, kladieme si otázku, čo je motívom takéhoto konania orgánov činných v trestnom konaní. O to dôraznejšie si ju kladieme, ak takýmto dôvodom je dokonca aj rozhodnutie, ktorým sa návrhu a žiadosti prípadne nevyhovie a navrhovaná stavba, ktorá je inak v zásadnom rozpore s územným plánom alebo ktorej prípadné povolenie by odporovalo platnému právu sa nepovolí. Pritom vo všetkých týchto prípadoch konajú starostovia a primátori len v rozsahu kompetencií im zverených, nerozhodujú v poslednom stupni a zohľadňujú verejný záujem. Sme presvedčení, že takéto konanie predsa nie je možné vyhodnocovať ako trestným čin zneužitia právomoci verejného činiteľa. Developermi vznášané podozrenia a trestné oznámenia, ktorých dôvodom je ich nespokojnosť s takýmto konaním nie je možné riešiť spôsobom, ktorý v konečnom dôsledku znamená rozklad základov právneho štátu a znemožňuje výkon verejnej moci tam, kde sa táto má uplatňovať zákonným spôsobom. Na riešenie tvrdených prieťahov v administratívnom procese alebo zmenu či zrušenie rozhodnutia, s ktorým sa účastník konania nestotožňuje, predsa nemôžu slúžiť inštitúty trestného práva. Na zabezpečenie zákonnosti takéhoto rozhodovania a celého správneho konania majú príslušné procesné právne úpravy dostatok inštitútov a nástrojov. Tieto dostatočne zaručujú zákonnosť konania. Tieto právne inštrumenty sú rokmi osvedčené v praxi a stoja účastníkom konania plne k dispozícii a my a nami riadené samosprávy sa im v plnom rozsahu tiež podriaďujeme (ako príklad spomeňme inštančný postup, prokurátorský dozor, správne súdnictvo a iné).

Nadobudli dnes ekonomické záujmy developerov taký rozsah, ktorý vedie k zastrašovaniu demokraticky volených predstaviteľov samospráv alebo ich úradníkov políciou, orgánmi činnými v trestnom konaní?

K výkonu svojich funkcií pristupujeme s vedomím, že ako predstavitelia a vrcholné orgány samospráv sme tu na to, aby sme hájili právo, verejný záujem a naším rozhodovaním zabezpečili pre naše mestá a dediny harmonický rozvoj súladný s cieľmi a účelom územného plánovania, vrátane povinnosti garantovať naplnenie zákona v oblasti ochrany životného prostredia, garancie zapojenia a účasti verejnosti stanoveným spôsobom, ako ho vyžaduje naša i európska legislatíva a v konečnom dôsledku naplnenia účelu platných právnych noriem, ktoré nepovoľujú stavať komukoľvek čokoľvek

a kdekoľvek. Pri tom musíme tiež zohľadňovať povinnosť sprístupniť rad verejných služieb od škôlok, škôl, zabezpečenia zberu odpadu po kapacitu cintorína, inžinierskych sietí, ciest a rad iných. Pri rozhodovaní musíme zohľadňovať záujem našej obce či mesta, záujem ich obyvateľov a iné verejné záujmy pri zohľadnení ktorých je vo verejnom záujme takúto výstavbu nepovoliť. Pri súčasnom stavebnom zákone z roku 1976, ktorý je v mnohom poplatný dobe svojho vzniku a spoločenským pomerom úplne odlišným od tých dnešných je obhajoba verejného záujmu často aj tak len s ťažkosťami splniteľná úloha.

Máme za to, že ak ktokoľvek podá trestné oznámenie, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní sa jeho obsahom riadne a profesionálne zaoberať a v predprípravnom konaní riadne v ňom uvedené tvrdenia prešetriť a overiť tak, aby neboli vydávané uznesenia o začatí trestného stíhania, v ktorých sa definuje dôvod pre takýto postup ako „dosiaľ nezistené konanie starostu ako verejného činiteľa v stavebnom povoľovaní v dosiaľ nezistenom čase, dosiaľ nezisteným spôsobom, v rozpore s dosiaľ nezistenými predpismi s následkom dosiaľ nezistenej škody“. Rovnako máme za to, že ak existuje podozrenie z trestného činu, aj pre nás a našich kolegov platí prezumpcia nevinny. V normálnom demokratickom a právnom štáte je zvykom podozrivých alebo obvinených predvolať na výsluch. Až v prípade, že sa na výsluch nedostaví, je možné realizovať úkony predvedenia. V prípade, ak sa jedná o kohokoľvek, býva zvykom pristupovať k vyšetrovaniu tak, aby nebola dotknutá česť a dobrá povesť toho, o kom sa ešte ani len nevie, či je vôbec z niečoho podozrivý, nehovoriac už o tom, že dosiaľ nebol ani len obvinený.

Nikto z nás nie je proti nastoleniu a výkonu spravodlivosti, nik z nás nepožaduje žiadne privilegované postupy a prístup. Je však len ťažko uveriteľné, že teatrálné zadržiavanie primátora či starostu, zverejňovanie uznesení o začatí trestných stíhaní, o ktorých ani nie sme často informovaní, ale ktoré smerujú voči nám (čo i sú „len“ začatím stíhania vo veci), ktoré sú okamžite publikované na sociálnych sieťach ako aj všetkých masmédiách slúžia tomuto cieľu a účelu.

Je na mieste otázka, či zadržaní bránili preverovaniu a vyšetrovaniu, kládli odpor, ohrozovali niekoho tak, že muselo okamžite zasiahnuť policajné komando? Tvrdosť zásahov bola porovnateľná so zásahom proti drogovému kartelu.

Nie je skutočným zneužitím právomoci verejného činiteľa práve to, ak polícia a jej zložky dnes odvedú bez dostatočného odôvodnenia primátora alebo starostu v putách a natáčajú video, ktoré je následne zverejnené? Nie je zneužitím právomoci verejného činiteľa, že orgány činné v trestnom konaní vykonávajúce dozor a dohľad, takýmto postupom efektívne nebránia, naopak často len mlčia alebo sa na nich sami podieľajú? Môžeme aj opomenúť spôsobené psychické ujmy, avšak politické ovplyvňovanie, manipulácia a účasť orgánov činných v trestnom konaní na ňom zavážajú rokmi dávno minulými. Ak by sa aj neskôr preukázala neodôvodnenosť trestného stíhania, ľudia si už budú pamätať pravé tieto zábery v médiách. To spoľahlivo zničí dobrú povesť a meno človeka, čo mu výrazne sťaží jeho ďalšie uplatnenie a pôsobenie vo verejnom živote.

Aktuálny stav a konanie príslušných orgánov nás vedie tiež k úvahám, či má vôbec zmysel vykonávať verejnú funkciu na čele samospráv, za takýchto podmienok, keď sa príslušné orgány namiesto toho, aby hájili právo a zákon postupmi zohľadňujúcimi okolnosti, stávajú nástrojom hier, nátlaku na výkon verejnej moci. Varujeme, že tento prístup a ďalšie takéto konanie deštruuje základné demokratické princípy kreovania a výkonu verejnej moci a v konečnom dôsledku vedie k rozkladu samosprávy ako jedného z pilierov demokratického usporiadania nášho štátu. Žiadame Vás preto, aby ste vo svojej činnosti tieto fakty zohľadnili a učinili všetko pre to, aby sa excesy, ktorých sme práve svedkami, už pokiaľ možno neopakovali.

Ing. Boris Soukup, starosta obce Studienka

Predseda Klubu primátorov a starostov okresu Malacky